

УДК 35:351:349:614.2
DOI 10.36030-2311-6722-2019-1-78-84

Н. О. ВАСЮК,

кандидат наук з державного управління, доцент кафедри соціальної і гуманітарної політики,
Національна академія державного управління при Президентові України
<http://orcid.org/0000-0002-8493-6644>

Т. П. ЮРОЧКО,

кандидат наук з державного управління, завідувач кафедри «Школа охорони здоров'я»,
Національний університет «Києво-Могилянська академія»
<http://orcid.org/0000-0002-9455-9141>

ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ОХОРОНОЮ ЗДОРОВ'Я В СУЧАСНИХ УМОВАХ РЕФОРМУВАННЯ В УКРАЇНІ

Україна впроваджує кардинальні, комплексні та якісні зміни в системі охорони здоров'я, спрямовані на створення системи охорони здоров'я, орієнтованої на пацієнта, спроможної забезпечити медичне обслуговування всіх громадян України на рівні розвинених європейських держав. Це потребує, передусім, належного нормативно-правового підґрунтя, що забезпечить не лише легітимність змін, а й їх сталість. Метою статті є проведення аналізу нормативно-правової основи реформування системи охорони здоров'я в Україні, окреслення основних проблем та визначення перспектив розвитку публічного управління у сфері охорони здоров'я.

Наукова розвідка ґрунтується на системному аналізі основних нормативно-правових документів, що забезпечують упровадження визначених змін у сфері охорони здоров'я в Україні, а також даних офіційної статистики та соціологічних досліджень для розуміння основних «слабких місць» реформування.

Ключові слова: охорона здоров'я; управління змінами в охороні здоров'я; публічне управління охороною здоров'я; нормативно-правове забезпечення реформування охорони здоров'я.

N. O. VASIUK,

Ph.D in Public Administration, Associate Professor of the Department of Public Health, National Academy for Public Administration under the President of Ukraine

T. P. YUROCHKO,

Ph.D in Public Administration, Head of the «School of Public Health», National University Kyiv-Mohyla Academy

HEALTH CARE MANAGEMENT IN THE CURRENT CONDITIONS OF REFORM IN UKRAINE

In Ukraine, radical, comprehensive, and qualitative changes in the health care system are being implementing. Such changes are aimed at creating a patient-oriented health system capable of providing medical care to all Ukrainian citizens at the level of developed European countries. First of all, it requires a proper legal basis which will ensure both the legitimacy of changes and their continuity. The purpose of the article is to analyze the normative and legal basis for reforming the health care system in Ukraine, outline the main issues, and identify the prospects for the development of healthcare management.

The scientific intelligence is based on a systematic analysis of the main regulatory documents that ensure the implementation of certain changes in the health care sector in Ukraine, as well as official statistics and sociological surveys to understand the main «weaknesses» in the reform.

Keywords: health care; change management in healthcare; public health management; legal and regulatory framework for health care reform.

Постановка проблеми. Сучасний стан розбудови державності в Україні відбувається в умовах трансформації багатьох сфер суспільної діяльності. Зміни мають системний характер: від переосмислення цінностей до перебудови організаційних та правових механізмів діяльності. Одним із пріоритетів реформування є медична реформа. Україна потребує кардинального, комплексного та якісного реформування цієї сфери, спрямованого на створення системи охорони здоров'я, орієнтованої на пацієнта, спроможної забезпечити медичне обслуговування всіх громадян України на рівні розвинених європейських держав. Це потребує, передусім,

© Васюк Н. О., Юрочко Т. П., 2019

створення належного нормативно-правового підґрунтя, що забезпечить не лише легітимність змін, а й їх сталість.

З огляду на це Указом Президента України від 12.01.2015 № 5/2015 було прийнято Стратегію сталого розвитку «Україна–2020» (Про Стратегію, 2015). Виходячи із положень Стратегії актуальність цієї реформи є вкрай високою, оскільки сфера охорони здоров'я все ще функціонує за неефективною, застарілою моделлю управління та фінансування.

Аналіз останніх публікацій. Аналіз наукових праць зарубіжних і вітчизняних вчених свідчить, що питання державної політики та реформування у сфері охорони здоров'я на сьогодні набувають все більшої актуальності. Фундаментальні основи управління змінами більшою мірою розкриті в працях зарубіжних науковців, зокрема: К. Паттерсона (Patterson, Grenny, Maxfield, McMillan, 2011), Д. Коттера (2003), К. Левіна (Левин, 2000) та ін. Серед вітчизняних наукових діячів даною проблематикою займаються: М. Білинська (Білинська, Авраменко, 2015; Державна політика, 2013; Білинська, Юрочко, 2017; Медико-соціальні засади, 2018), Л. Жаліло (Державна політика, 2013), Д. Карамішев (Державна політика, 2013), В. Князевич (Медико-соціальні засади, 2018), Є. Кульгінський (Медико-соціальні засади, 2018), Я. Радиш (Державна політика, 2013) та ін. Дослідження цих науковців розкривають різні аспекти управління змінами підприємств або бізнес-організацій. Водночас в Україні недостатньо наукових праць, які б системно розкривали сутність процесу реформування державної політики та управління змінами у сфері охорони здоров'я.

Таким чином, **визначення невирішених раніше частин загальної проблеми** зумовлює потребу в проведенні ґрунтовного аналізу та поглибленого вивчення питань удосконалення публічного управління охороною здоров'я в сучасних умовах реформування.

Цілі статті: провести аналіз нормативно-правової основи реформування системи охорони здоров'я в Україні; окреслити основні проблеми та визначити перспективи розвитку публічного управління у сфері охорони здоров'я.

Виклад основного матеріалу дослідження. Варто зазначити, що останнім часом відбулися значні зміни, розроблені та прийняті нормативно-правові акти, якими розпочато процес реформування сфери охорони здоров'я. Так, Законом України від 19.10.2017 № 2168-VIII «Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення» (п. 1 ст. 4) визначено, що в межах програми медичних гарантій держава гарантує громадянам, іноземцям, особам без громадянства, які постійно проживають на території України, та особам, яких визнано біженцями або особами, які потребують додаткового захисту, повну оплату за рахунок коштів Державного бюджету України необхідних їм медичних послуг та лікарських засобів (Про державні, 2017).

Законом України від 06.04.2017 № 2002-VIII «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення законодавства з питань діяльності закладів охорони здоров'я» розпочато процес зміни організаційно-правової форми на комунальне некомерційне підприємство (автономізація) (Про внесення, 2017).

Отже, здійснюється перехід від державного медичного закладу – бюджетної установи до медичного закладу – некомерційного і неприбуткового підприємства державної чи комунальної форми власності, що не можуть бути приватизовані через пряму законодавчу заборону. Поряд з ними функціонують приватні медичні заклади. У результаті досягатиметься рівне заохочення медичного персоналу до праці як в державному, так і в приватному секторах охорони здоров'я (Гаро, Корнага, Плиська, 2018).

Відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження вимог до надавача послуг з медичного обслуговування населення, з яким головними розпорядниками бюджетних коштів укладаються договори про медичне обслуговування населення» від 28.03.2018 № 391 отримання статусу комунального некомерційного підприємства (КНП) є однією з обов'язкових умов, які повинні виконати заклади охорони здоров'я (ЗОЗ) для укладання договорів із Національною службою здоров'я України (НСЗУ), та переходу на нову систему фі-

нансування медичного закладу (Про затвердження, 2018). У квітні 2017 р. схвалені Методичні рекомендації з питань перетворення ЗОЗ з бюджетних установ у комунальні некомерційні підприємства (протокол засідання Робочої групи з питань реформи фінансування сфери охорони здоров'я України № 9) (Методичні рекомендації, 2018).

Відповідно до внесених змін до чинного законодавства, а саме ст. 24 Основ законодавства України про охорону здоров'я, тепер передбачена можливість створення так званих спостережних та опікунських рад (Основи законодавства, 1992).

Таким чином, протягом 2014–2018 рр. у реформуванні системи охорони здоров'я відбулися певні досягнення, зокрема:

- змінено механізми фінансування ЗОЗ, що надають первинну медичну допомогу;
- створена НЗСУ – єдиний національний закупник медичних послуг, яка станом на 1 березня 2019 р. уклала договори з 1216 ЗОЗ, що надають первинну медичну допомогу, з них 111 – приватними клініками та 103 – ФОПи*;
- уперше українці можуть вільно обирати лікаря у ЗОЗ, незалежно від форми власності;
- запроваджено та реалізовано принцип «гроші ходять за пацієнтом»;
- розпочато процес автономізації постачальників медичної допомоги (на кінець 2018 р. автономізована переважна більшість закладів, що надають первинну медичну допомогу);
- існує можливість створення спостережних та опікунських рад;
- суттєво (майже в 3 рази) зросла заробітна плата лікарів первинної медичної допомоги**;
- прийнято Закон України «Про підвищення доступності та якості медичного обслуговування у сільській місцевості» (Про підвищення, 2017) і тим самим започатковано напрям розвитку охорони здоров'я у сільській місцевості для забезпечення гарантій рівного доступу громадян до якісного та ефективного медичного обслуговування;
- змінилися принципи закупівлі лікарських засобів і медичних виробів – із 2015 р. державні закупівлі здійснюються через спеціалізовані міжнародні організації;
- успішно реалізована програма «Доступні ліки» (реімбурсація) – програмою скористалися понад 6,6 млн українців. За цей час пацієнти отримали ліки за понад 32 млн рецептами на суму понад 1,6 млрд грн***. Нині у програмі бере участь 8003 аптек. У 2019 р. на цю програму передбачено 1 млрд грн****;
- ЗОЗ поступово переходять на систему e-Health, зокрема постановою КМУ від 25 квітня 2018 р. № 411 затверджено Порядок функціонування електронної системи охорони здоров'я (Деякі питання, 2018);
- розпочався процес розбудови системи громадського здоров'я, яка закладає засади переорієнтації фокусу системи охорони здоров'я від політики лікування до політики зміцнення та збереження здоров'я людини.

Однак сфера охорони здоров'я залишається ще в досить критичному стані. Отже, основними проблемами на сьогодні є:

- відсутність фінансового захисту населення у разі захворювання: половину всього бюджету системи охорони здоров'я становлять внески пацієнтів, які ті роблять, витрачаючи власні кошти;
- нераціональне використання коштів: у стаціонарних умовах лікуються нозології, за якими в усьому світі проводять лікування в амбулаторних умовах, що сприяє неефективному використанню ліжкового фонду стаціонарів;
- надмірне використання спеціалізованої та високоспеціалізованої медичної допомоги;

* Дані із сайту НЗСУ: <https://nszu.gov.ua/ukladeni-dogovori>

** Дані із сайту МОЗ: <http://moz.gov.ua/article/reform-plan/jak-pidvischilisja-zarplati-u-simejnih-likariv-terapevtiv-i-pediatriv-u-lipni>

*** Дані із сайту КМУ: <https://www.kmu.gov.ua/ua/news/moz-dostupni-liki-bezoplatnih-preparativ-stalo-bilshe>

**** Дані із сайту МОЗ: <http://moz.gov.ua/article/news/vzhe-ponad-6-miljoniv-ukrainciv-skoristalisja-programoju-dostupni-liki>

– високий рівень самолікування населення (приблизно 50 %) та низька прихильність до використання галузевих стандартів у сфері охорони здоров'я;

– неефективність екстреної медичної допомоги: у 2016 р. 72,9 % смертей від впливу зовнішніх причин в Україні відбувалось поза межами лікарень (Щорічна доповідь, 2017);

– недовіра, а відповідно – спротив реформі серед медичних працівників, політиків та населення в цілому;

– поглиблення кадрової кризи: кадровий дефіцит на первинній ланці, особливо в сільській місцевості та в системі екстреної медичної допомоги, брак кваліфікованих управлінських кадрів.

Основними викликами, які суттєво можуть ускладнити подальше впровадження реформ, є:

– негативні медико-демографічні показники (стійка депопуляція, переважно за рахунок людей працездатного віку);

– високий рівень захворюваності та смертності від причин, яким можна було запобігти (серцево-судинні захворювання, онкологія);

– низький рівень прихильності до вакцинації: рівень вакцинації від таких небезпечних хвороб, як дифтерія, кашлюк та правець залишається в Україні критично низьким. Як наслідок – спалахи епідемій (кір).

Висновки. Проведений нами аналіз сучасної нормативно-правової бази у сфері охорони здоров'я засвідчив, що на сьогодні законодавством України визначено процедуру реформування системи охорони здоров'я, що передбачає зміни в системі фінансування охорони здоров'я, організаційно-правової форми ЗОЗ та ін.

Вважаємо, що напрямами подальшого реформування системи охорони здоров'я в Україні має бути вжиття таких заходів:

– завершити впровадження фінансових механізмів за принципом «гроші ходять за пацієнтом» на первинному рівні надання медичної допомоги та впровадити їх на рівні спеціалізованої та високоспеціалізованої медичної допомоги амбулаторного та стаціонарного рівнів;

– розпочати впровадження нових фінансових механізмів шляхом реалізації програми «Безкоштовна діагностика» у поліклініках, які ввійдуть у другий етап реформи. Візит до лікарів-спеціалістів та інші послуги за направленням сімейного лікаря буде оплачувати НСЗУ;

– розробити державну програму медичних гарантій на 2020 р., яка включатиме всі рівні надання медичних послуг, які оплачуватиме НСЗУ в 2020 р. за принципом «гроші йдуть за пацієнтом»;

– продовжити реалізацію програми «Доступні ліки»;

– перейти на електронний документообіг та адміністрування в системі охорони здоров'я;

– завершити розбудову системи громадського здоров'я, здійснити чіткий розподіл функцій та повноважень між центральними та місцевими органами виконавчої влади;

– забезпечити умови для реалізації Стратегії державної політики з питань здорового та активного довголіття населення на період до 2022 року (Про схвалення, 2018);

– забезпечити реалізацію програми розвитку сільської медицини: додаткове фінансування, створення ефективної системи мотивації лікарів, упровадження практики телемедицини тощо;

– забезпечити реформування екстреної медичної допомоги;

– реформувати систему до- та післядипломної медичної освіти на основі досягнень сучасної медичної науки та доказової медицини;

– забезпечити розвиток лікарського самоврядування як інституту регулювання якості медичної послуги та захисту прав медичних працівників.

Отже, реформування вітчизняної системи публічного управління охороною здоров'я – кардинальна зміна організаційно-економічних принципів управління відповідно до ринкових умов та геополітичного курсу України.

Перспективи подальших досліджень полягають у науковому обґрунтуванні напрямів розвитку публічного управління охороною здоров'я в Україні.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

- Про Стратегію сталого розвитку «Україна–2020»: Указ Президента України від 12.01.2015 № 5/2015. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5/2015>
- Patterson K., Grenny J., Maxfield D., McMillan R. Change Anything: The New Science of Personal. Switzler, 2011.
- Коттер Д. П. Впереді перемен. М.: Олимп-Бизнес, 2007. 237 с.
- Левин К. Разрешение социальных конфликтов / пер. с англ. И. Ю. Авидон. СПб.: Речь, 2000. 407 с.
- Авраменко Т. П. Управління змінами сфери охорони здоров'я: навч.-метод. матеріали. Київ: НАДУ, 2015. 80 с.
- Державна політика у сфері охорони здоров'я: кол. монографія: у 2 ч. / [кол. авт.; упоряд. проф. Я. Ф. Радиш; передм. та за заг. ред. проф. М. М. Білинської, проф. Я. Ф. Радиша]. Київ: НАДУ, 2013. 396 с.
- Білинська М. М., Юрочко Т. П. Управління змінами сфери охорони здоров'я: навч. посіб. Київ: НАДУ, 2017. 108 с.
- Медико-соціальні засади публічного врядування у сфері охорони здоров'я: монографія / за заг. ред. М. М. Білинської, Н. О. Васюк, О. Д. Фірсової, А. Є. Бакай та ін.; Нац. акад. держ. упр. при Президенті України. Київ: НАДУ, 2018. 416 с.
- Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення: Закон України від 19.10.2017 № 2168-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2168-19>
- Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення законодавства з питань діяльності закладів охорони здоров'я: Закон України від 06.04.2017 № 2002-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2002-19>
- Гаро Г., Корнага О., Плиська Ю. Автономізація закладів охорони здоров'я: проблема чи потреба? Юридичні аспекти процесу. *Український медичний часопис*. 2018. URL: <https://www.umj.com.ua/article/119811/autonomizatsiya-zakladiv-ohoroni-zdorov-ya-problema-chi-potreba-yuridichni-aspekti-protsesu>
- Про затвердження вимог до надавача послуг з медичного обслуговування населення, з яким головними розпорядниками бюджетних коштів укладаються договори про медичне обслуговування населення: Постанова Кабінету Міністрів України від 28.03.2018 № 391. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/391-2018-%D0%BF>
- Методичні рекомендації з питань перетворення закладів охорони здоров'я з бюджетних установ у комунальні некомерційні підприємства: сх. Робочою групою з питань реформи фінансування сфери охорони здоров'я України від 14.02.2018. URL: http://moz.gov.ua/uploads/0/3562-moz_metod_recomendations_autonomization_2018_ua_final_web.pdf
- Основи законодавства України про охорону здоров'я: Закон України від 19.11.1992 № 2801. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2801-12>
- Про підвищення доступності та якості медичного обслуговування у сільській місцевості: Закон України від 14.11.2017 № 2206-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2206-19>
- Деякі питання електронної системи охорони здоров'я: Постанова Кабінету Міністрів України від 25.04.2018 № 411. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/411-2018-%D0%BF>
- Щорічна доповідь про стан здоров'я населення, санітарно-епідемічну ситуацію та результати діяльності системи охорони здоров'я України. 2016 рік / МОЗ України, ДУ «УІСД МОЗ України». Київ, 2017. 516 с.
- Про схвалення Стратегії державної політики з питань здорового та активного довголіття населення на період до 2022 року: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 11.01.2018 № 10-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/10-2018-%D1%80>

REFERENCES

- Pro Stratehiiu staloho rozvytku «Ukraina–2020» [Decree about the Strategy of Sustainable Development «Ukraine–2020»]: Ukaz Prezydenta Ukrainy vid 12.01.2015 № 5/2015 (2015). Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5/2015>

- Patterson, K. Grenny, J. Maxfield, D. and McMillan, R. (2011). *Change Anything: The New Science of Personal Success*. Switlzer.
- Kotter, D. P. (2007). *Vperedy peremen [Ahead of change]*. Moscow: Olymp-Byznes [in Russian].
- Levin, K. (2000). *Razresheniye sotsyalnykh konfliktov [Resolution of social conflicts]*. (I. U. Avidon, Trans.). Saint Petersburg [in Russian].
- Avramenko, T. P. (2015). *Upravlinnia zminamy sfery okhorony zdorovia [Managing Changes in Healthcare]*. National Academy for Public Administration under the President of Ukraine, Kyiv [in Ukrainian].
- Bilys'ka, M. M. and Radysh, Ya. F. (Eds.) (2013). *Derzhavna polityka u sferi okhorony zdorov'ia [Public policy in health care]*. National Academy for Public Administration under the President of Ukraine, Kyiv [in Ukrainian].
- Bilys'ka, M. M. and Iurochko, T. P. (2017). *Upravlinnia zminamy sfery okhorony zdorovia [Managing Changes in Healthcare]*. National Academy for Public Administration under the President of Ukraine, Kyiv [in Ukrainian].
- Bilys'ka, M. M. et. al. (Eds.) (2018). *Medyko-sotsialni zasady publichnoho vriaduvannia u sferi okhorony zdorovia [Medical and social principles of public administration of health care]*. National Academy for Public Administration under the President of Ukraine, Kyiv [in Ukrainian].
- Pro derzhavni finansovi harantii medychnoho obsluhovuvannia naseleння: Zakon Ukrainy vid 19.10.2017 N 2168-VIII (2017). Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2168-19>
- Pro vnesennia zmin do deiakyykh zakonodavchykh aktiv Ukrainy shchodo udoskonalennia zakonodavstva z pytan diialnosti zakladiv okhorony zdorovia: Zakon Ukrainy vid 06.04.2017 N 2002-VIII (2017). Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2002-19>
- Garo, G. Kornaga, Iu. and Plyska Iu. (2018). *Avtonomizatsiia zakladiv okhorony zdorovia: problema chy potreba? Yurydychni aspekty protsesu [The autonomy of health facilities: a problem or need?]*. *Yurydychni aspekty protsesu*. Retrieved from: <https://www.umj.com.ua/article/119811/avtonomizatsiya-zakladiv-okhorony-zdorov-ya-problema-chi-potreba-yuridichni-aspekti-protsesu>
- Pro zatverdzhennia vymoh do nadavacha posluh z medychnoho obsluhovuvannia naseleння, z yakym holovnymy rozporiadnykamy biudzhetnykh koshtiv ukladaiutsia dohovory pro medychne obsluhovuvannia naseleння: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 28.03.2018 № 391. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/391-2018-%D0%BF>
- Metodychni rekomendatsii z pytan peretvorennia zakladiv okhorony zdorovia z biudzhetnykh ustanov u komunalni nekomertsii pidpriemstva [Methodical recommendations on the transformation of health care institutions from budget institutions into communal non-profit enterprises]: skhvaleno Robochoiu hrupoiu z pytan reformy finansuvannia sfery okhorony zdorovia Ukrainy vid 14.02.2018. Retrieved from: http://moz.gov.ua/uploads/0/3562-moz_metod_recomendations_autonomization_2018_ua_final_web.
- Osnovy zakonodavstva Ukrainy pro okhoronu zdorovia: Zakon Ukrainy vid 19.11.1992 N 2801 (1992). Retrieved from: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2801-12>
- Pro pidvyshchennia dostupnosti ta yakosti medychnoho obsluhovuvannia u silskii mistsevosti: Zakon Ukrainy vid 14.11.2017 N 2206-VIII (2017). Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2206-19>
- Deiaki pytannia elektronnoi systemy okhorony zdorovia: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 25.04.2018 N 411 (2018). Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/411-2018-%D0%BF>
- Shchorichna dopovid pro stan zdorovia naseleння, sanitarno-epidemichnu sytuatsiiu ta rezultaty diialnosti systemy okhorony zdorovia Ukrainy. 2016 rik. (2017) [Annual report on the health status of the population, the sanitary and epidemiological situation and the results of the healthcare system of Ukraine, 2016]. Kyiv [in Ukrainian].
- Pro skhvalennia Stratehii derzhavnoi polityky z pytan zdorovoho ta aktyvnoho dovolittia naseleння na period do 2022 roku: Rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 11.01.2018 N 10-r. (2018). Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/10-2018-%D1%80>

SUMMARY

The current state of development of statehood in Ukraine occurs in conditions of transformation of many spheres of social activity. The changes are systemic: from rethinking values to restructuring

organizational and legal mechanisms. One of the priorities of reforming is a medical reform. It is needed a radical, comprehensive, and high-quality reform in this field aimed at creating a patient-centered health care system which is capable of providing medical care to all Ukrainians at the level of developed European countries. Thus, it necessitates a thorough analysis and in-depth study of the issues of improving health care management in the current context of reform.

We analyzed changes that have taken place in the legal framework that have created the legal basis for the implementation of financial, economic, and organizational changes in the health care sector.

The analysis showed that there have been significant changes in the national health care system recently. First, developed and adopted normative legal acts, which started the process of reforming the health care sector. Second, there is a transition from a state medical institution, a budget institution, to a non-profit medical institution of state or communal ownership. Also, mechanisms for financing the medical sector at the primary level of providing medical care have been changed. Finally, the process of development a public health system has begun laying the foundations for a reorientation of the focus of the health care system from a policy of treatment to a policy of promoting and preserving human health.

At the same time, the health care sector is still in a very critical state which is confirmed by negative medico-demographic indicators and indicators of medical activity.

We identified major issues that have a significant impact on the quality of our health care system activity and are needed to be addressed as soon as possible. First and foremost, it is the misuse of funds, and accordingly – the lack of financial protection of the population in case of illness; high level of self-medication; and low commitment to the use of standards in the field of health care, etc.

Based on the analysis, we propose directions for changes, namely: to complete the change of financial mechanisms on the principle of «money goes after the patient» at all levels of care; to introduce new organizational mechanisms of medical activity; to ensure the development of medical self-government, etc.

Only a comprehensive restructuring will produce expected results.